

KIS PETRA

Jegyző: az állami és önkormányzati igazgatás metszéspontjában

(KONZULENS: DR. JÓZSA ZOLTÁN – DR. SIKET JUDIT)

Gyakran felvetődik a kérdés, hogy ki is a jegyző valójában. Funkció? Megbízás? Tisztség? Megnyugtató válasz hiányában deklarálnak, hogy elsősorban nem foglalkozás, hanem sokkal inkább hivatás. Helyét, szerepét tekintve meghatározó tényezője a helyi igazgatásnak, jogállását tekintve „az önkormányzat embere”, feladatköre azonban döntően az államigazgatás helyi szintjével azonosítható, vagyis tekinthetjük az „állam emberének”. Ebből adódik kettős szerepe is, hiszen feladata egyrészt az államigazgatási-hatósági- jogkörök gyakorlása, a hatáskör elsődleges címzettjeként, másrészt az ő felelőssége elsődleges a helyi önkormányzat törvényes működésében, a polgármester mellett ő is felelős a gazdálkodás szabályszerűségéért, a testületek működésének törvényes voltáért, az önkormányzati hatósági ügyekben a jogszerű eljárásért.

Pályamunkámban a jegyző jogállásával, a jegyző sajátos feladatkörével kapcsolatos legfontosabb változásokat állítom a középpontba - a XIX. század utolsó negyedének szabályozásától egészen napjainkig. Kiemelten foglalkozom az új intézményi megoldásokkal, az esetlegesen felmerülő problémákkal.

Magyarországon a 2011-es és a 2012-es év az önkormányzati igazgatás területén jelentős módosulásokat hozott, melyek eredményeként új önkormányzati törvény és új köztisztviselői törvény született, a *2011. évi CLXXXIX. törvény, Magyarország helyi önkormányzatairól*, és a *2011. évi CXCV. törvény a községi tisztviselőkről*. 2013. január 1-jétől újra felállításra kerül az 1984. január 1-jével megszüntetett járási rendszer, mely új alapokra helyezi a jegyző feladat-és hatáskörének rendszerét.

Dolgozatomban bemutatom a jegyzői tisztség kialakulásának történeti alakulását, szabályozási hátterét és a változások fontosabb mérföldköveit. A jegyzői tisztség betöltésére vonatkozóan felvázolt dilemmák a különböző korszakokban érvényesülő törvényi szabályozás hiányosságaira, illetőleg a közigazgatási rendszerek centralizációs sajátosságaira is visszavezethetők.

A rendszerváltás eredményeként létrejött decentralizált helyi önkormányzati rendszerben a jegyző önkormányzati igazgatásban és az államigazgatás helyi szintjére telepített feladatok ellátásában betöltött szerepe meghatározásra került, a köztisztviselői jogviszony törvényi szabályozása a jogállására vonatkozó további kérdéseket is rendezte. Az elmúlt közel egy éves időszak jogalkotása fordulatot jelent mind a jegyzői jogállás tekintetében mind pedig a hatáskörére vonatkozóan - gondoljunk csak a munkáltatói jogkör polgármester által történő gyakorlására és a járási hivatalok felállítására.

Ezen változásokat, a kialakult véleményeket, valamint a gyakorlat szempontjából már megfogalmazható problémákat gyakorlati példákkal illusztrálva, szakmai tapasztalatok összegezésével érzékeltetem.